

สารจากฉบับนี้	หน้า
เศรษฐกิจศาสตร์รอบตัว	1
คุยกับอาจารย์เมธี	3
บทสัมภาษณ์อาจารย์ ผศ.ดร.อมรรัตน์ อภินันท์มกุล	5
บทวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ/ข่าวประชาสัมพันธ์	7
	8

สารจากฉบับนี้

โดย

ผศ.ดร.อมรรัตน์ อภินันท์มกุล.

ขอแสดงความยินดีกับมหามงคลและคุณภักดิ์บัณฑิตคณะ ในทุกวันศุกร์นักศึกษาปัจจุบันของหลักสูตรต่างๆ จะช่วยกันคัดสรรหัวข้อ พัฒนาการเศรษฐกิจที่สำเร็จการศึกษา ในปีนี้คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ เศรษฐกิจหรือข่าวสังคมที่เขาสนใจ และเชื่อว่าอาจมีผลกระทบต่อระบบ มีผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดจำนวน 260 คน ในฐานะฉบับนี้ อาจารย์ขอ เศรษฐกิจหรือต่อชีวิตผู้คนในวงกว้าง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยให้ เป็นกำลังใจให้ทุกท่านประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและในชีวิต คำแนะนำวิธีการเขียนและรูปแบบการนำเสนอ เพื่อให้เนื้อหาเข้าใจได้ง่าย ส่วนตัว และอย่าลืม Keep in touch กับคณะและเพื่อนๆ ไปด้วย

(ผู้สำเร็จการศึกษาคณะพัฒนาการเศรษฐกิจที่เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรเมื่อวันที่ 29 พค. 2562)

ทั้งนี้ ศิษย์เก่าคณะพัฒนาการเศรษฐกิจสามารถติดตามข่าวสาร ของคณะ ผ่านทางจดหมายข่าวนี้ที่เราออกเป็นประจำทุกไตรมาส และ ขอเชิญชวนทุกท่านมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พร้อมแสดงความคิดเห็น ต่อเรื่องราวต่างๆ ที่เป็นเรื่องเด่นประจำสัปดาห์ ทาง ECON NIDA Fanpage ซึ่งเป็นเฟซบุ๊กคณะ

นำติดตาม สนุกชวนอ่าน และเพื่อประโยชน์ในการสื่อสารกับสาธารณชนใน วงกว้างด้วย คณะเชื่อว่ากิจกรรมนี้จะช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาและคนทั่วไป สนใจความเคลื่อนไหวในสังคมไทยมากขึ้น เข้าใจการวิเคราะห์ข่าว เศรษฐกิจและสังคมด้วยแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ด้วย

จึงอยากเชิญชวนศิษย์เก่าทุกรุ่น มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักศึกษา รุ่นปัจจุบันและกับคณาจารย์คณะ นับเป็นอีกช่องทางหนึ่งของการ ติดต่อสื่อสารกับคณะและเพื่อนๆ ด้วย ฝากทุกคนช่วยกันกด follow, like และ share ECON NIDA Fanpage ด้วยค่ะ อาจารย์ขอขอบคุณ ล่วงหน้ามา ณ ที่นี้

(เฟซบุ๊ก ECON NIDA Fanpage นำเสนอเรื่อง 'ค่าเงินบาท แข็ง คีตเศรษฐกิจ...จริงหรือ??' เมื่อวันที่ 12 กค.2562)

ร่วมบริจาคเงินเพื่อสนับสนุนการพัฒนาคณะพัฒนาการเศรษฐกิจและกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ชื่อบัญชี "สพบ. กองทุนเงินบริจาคเพื่อพัฒนา คณะและสนับสนุนกิจกรรมการศึกษา คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ" ธนาคารกรุงเทพ สาขาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ บัญชีเลขที่ 944-0-22695-0 ส่งสำเนาใบสลิปการโอนเงินให้คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ แจ้งรายละเอียดชื่อผู้บริจาคและวัตถุประสงค์ของการบริจาค ที่หมายเลขโทรสาร 02-375-8842 สำหรับให้สถาบันออกใบสำคัญรับเงิน เพื่อนำไปหักลดหย่อนภาษีได้สองเท่า* รายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อ คณะพัฒนาการ เศรษฐกิจ โทรศัพท์ 02-727-3170 *เงินบริจาคเพื่อการศึกษาให้สถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาประกาศกำหนดที่มีผู้มีเงินได้ขอหักลดหย่อนภาษี เงินบริจาคได้สองเท่า สืบค้นได้จาก <http://www.rd.go.th/publish/28654.0.html>

อนึ่ง คณะพัฒนาการเศรษฐกิจได้พยายามให้ผู้เรียนในหลักสูตรต่างๆ ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ที่มีประสบการณ์จริงจากภาคอุตสาหกรรม โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในประเทศและต่างประเทศมาร่วมบรรยายในวิชาของคณะ อาทิ Mr. Arnold Lim ผู้ทรงคุณวุฒิจากประเทศสิงคโปร์ ด้านการประเมินมูลค่าความน่าเชื่อถือทางการเงิน (Credit worthiness) ให้เกียรติมาบรรยายเรื่อง Financial Analysis and Risk Assessment แก่นักศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตร์และการบริหารทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ ระหว่างวันที่ 19-22 มิถุนายนที่ผ่านมา

(Mr. Arnold Lim จากสิงคโปร์ บรรยายเรื่อง Financial Analysis and Risk Assessment)

คุณอรุณพล ฤกษ์พิบูลย์ ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย และศิษย์เก่าคณะให้เกียรติมาบรรยายเรื่อง ‘สถานการณ์พลังงาน และกลยุทธ์องค์กร’ แก่นักศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ วิชาอุตสาหกรรมและกลยุทธ์องค์กร (ศร 7000) เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2562

(คุณอรุณพล ฤกษ์พิบูลย์ ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย และศิษย์เก่าคณะ บรรยายเรื่อง ‘สถานการณ์พลังงาน และกลยุทธ์องค์กร’)

นอกจากนี้ คณะยังจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์แก่นักศึกษาด้วยการศึกษาดูงานทั้งในประเทศ และต่างประเทศ อาทิ การศึกษาดูงานตลาดเงินของประเทศเวียดนามของนักศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตร์การเงินรุ่นที่ 10 ระหว่างวันที่ 30 พฤษภาคม ถึง 2 มิถุนายน 2562 ที่กรุงโฮจิมินห์ การศึกษาดูงานธนาคารแห่งประเทศไทยของนักศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ธุรกิจรุ่น 50 เมื่อวันที่ 4 มิถุนายนที่ผ่านมา

พร้อมฟังคำบรรยายเรื่อง บทบาทธนาคารกลางโดยคุณจิรัฐ เจนพิงพร เจ้าหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่เป็นศิษย์เก่าของหลักสูตร

(นักศึกษา MFE-10 ศึกษาดูงานตลาดเงินของประเทศเวียดนาม)

(นักศึกษา MBE-50 ศึกษาดูงาน ณ ธนาคารแห่งประเทศไทย)

นอกจากนั้น คณะยังได้เข้าร่วมโครงการ NIDA Experience ของสถาบัน เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปที่สนใจเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์เฉพาะเรื่องสมัครเป็นนักศึกษาสมทบของสถาบัน ร่วมเรียนกับนักศึกษาภาคปกติในวันเวลาราชการที่จะเปิดภาคเรียนที่ 1/2562 ในเดือนสิงหาคมนี้ และเรื่องสำคัญอีกเรื่องที่น่ายินดียิ่งสำหรับคณะพัฒนาการเศรษฐกิจในไตรมาสนี้ คือการจัดงานปฐมนิเทศต้อนรับนักศึกษาใหม่หลักสูตรวิศวกรรมการเงินในวันที่ 22 กรกฎาคม 2562 หลักสูตรวิศวกรรมทางการเงินเป็นหลักสูตรควบปริญญาตรีและโท เป็นความร่วมมือระหว่างคณะวิศวกรรมศาสตร์ ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และคณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มุ่งหวังผลิตบุคลากรรุ่นใหม่แก่ภาคธุรกิจการเงินของประเทศที่ถูก disrupt จากเทคโนโลยี 4.0 มากที่สุด มีผลให้รูปแบบการให้บริการ สินค้าและบริการและผลิตภัณฑ์ทางการเงินเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาในอดีต เราคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรวิศวกรรมทางการเงินจะสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดทุนได้เป็นอย่างดี

ทั้งหมดนี้เป็นความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในคณะพัฒนาการเศรษฐกิจในไตรมาสที่ผ่านมา ผกาดติดตามข่าวสารคณะได้ทางจดหมายข่าว และทางเฟสบุ๊ก ECON NIDA Fanpage แล้วพบกันอีกในฉบับหน้าค่ะ

เศรษฐศาสตร์รอบตัว

เรื่อง

“เศรษฐศาสตร์การระดมทุนของวัดไทย”

โดย ศาสตราจารย์ ดร.ปิริยะ ผลพิรุฬห์

ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาพัฒนาการเศรษฐกิจ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

“วัด” ถูกจัดให้เป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร (Nonprofit Organization) ประเภทหนึ่งที่สำคัญในบริบทของประเทศไทยที่มีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ ดังนั้นจึงไม่เป็นเรื่องแปลกอะไรที่วัดทางพุทธศาสนาจะต้องแสวงหารายได้จากการพึ่งพาการระดมทุนจากแหล่งต่างๆ เป็นสำคัญ จากการสำรวจองค์การเอกชนไม่แสวงผลกำไรโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2556) พบว่า “การบริจาคหรือการทำบุญทางศาสนา” จากภาคบุคคลหรือประชาชนทั่วไปมีมูลค่าสูงถึง 22.9 พันล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 53.4 ของการบริจาคภาคบุคคลทั้งหมด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะสำคัญของคนไทยที่มีความผูกพันของคนไทยกับศาสนาเป็นอย่างมาก จึงส่งผลทำให้ทรัพย์สินสุทธิที่วัดถือครองมีมูลค่าถึง 531.6 พันล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 72.3 ของทรัพย์สินสุทธิทั้งหมดขององค์กรไม่แสวงหาผลกำไรในประเทศไทย จึงแสดงว่าวัดเป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่มีขนาดใหญ่ที่สุดและยังได้รับการสนับสนุนจากภาคประชาชนมากที่สุดในประเทศไทย

แนวทางในการระดมก็จะมีหลากหลายกลยุทธ์ ไม่ว่าจะเป็นการระดมทุนจากเงินทำบุญและเงินบริจาค การระดมทุนผ่านการดำเนินกิจกรรมทางศาสนา การระดมทุนผ่านเงินช่วยเหลือจากภาครัฐ หรือแม้กระทั่งการดำเนินการผ่านมูลนิธิ/สถานศึกษาที่อยู่ภายในวัด ซึ่งแต่ละวัดเองก็จะมีแนวทางในการได้มาซึ่งการระดมทุนที่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ดี เช่นเดียวกับองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรประเภทอื่นๆ ที่จะต้องรักษาสมดุลระหว่างการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมพร้อมไปกับการจัดกิจกรรมการระดมทุน (Fund Raising) ดังนั้น วัดจะต้องประสบกับปัญหาความท้าทายในการบริหารในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดการหนี้สินและทรัพย์สิน การจัดการคน เป็นต้น ดังนั้นการเข้าใจถึงแนวทางในการจัดสรรทรัพยากรภายในวัดอย่างมีประสิทธิภาพจึงมีความสำคัญ ทั้งนี้วัดจำเป็นต้องเข้าใจถึง การบริหารต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่างๆ การบริหารทรัพยากรบุคคล (ซึ่งในที่นี้ได้แก่พระ ชรวาส และอาสาสมัคร) การดำเนินกิจกรรมเพื่อหารายได้ การใช้กับองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรอื่นๆ เทคโนโลยีในองค์กร รวมไปถึงการจัดการสินทรัพย์ภายในวัด จึงเป็นประเด็นท้าทายที่วัดจำเป็นต้องทำ ไม่แตกต่างกับองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรอื่นๆ

“วัดถือเป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่มีขนาดใหญ่ที่สุดและยังได้รับการสนับสนุนจากภาคประชาชนมากที่สุดในประเทศไทย”

งานวิจัยฉบับล่าสุดของคุณณิชนน ไพรรุณ (นักศึกษาปริญญาโทของคณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์) กับผมที่ได้เพิ่งตีพิมพ์ในวารสาร International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing ได้นำข้อมูลของการสำรวจองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยคัดเฉพาะองค์กรทางศาสนา (วัด) มาใช้ในการวิเคราะห์จำนวนทั้งสิ้น 9,940 กลุ่มตัวอย่าง

ในเมื่อวิเคราะห์ในฝั่งของการหารายได้พบว่า โดยเฉลี่ยวัดในประเทศไทยมีรายได้จากเงินบริจาคจำนวนทั้งสิ้น 427,114 บาท/วัด/ปี มีรายได้จากแหล่งอื่นๆ (เช่นงานบวชหรืองานศพ) ทั้งสิ้น 509,987 บาทต่อปี นอกจากนี้ยังได้รับเงินอุดหนุนจากภาครัฐอีก 22,394 บาท รวมแล้วโดยเฉลี่ย วัดจะมีรายได้ต่อปีอยู่ที่ประมาณ 959,495 บาทต่อปี

และเมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในฝั่งของรายจ่ายพบว่า วัดหนึ่งแห่งจะมีรายจ่ายทั่วไปโดยเฉลี่ยประมาณปีละ 317,273 บาท นอกจากนี้ยังต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนของค่าแรง (Wage) ปีละ 74,460 บาท ค่าใช้จ่ายในส่วนของการเช่าทุน (Capital Rent) ประมาณปีละ 144,608 บาท รวมเป็นค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นประมาณปีละ 536,341 บาท ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า วัดแต่ละแห่งมีรายได้มากกว่ารายจ่าย (หรือมีกำไร) ประมาณ $959,495 - 536,341 = 423,154$ บาท (ถึงแม้ว่าจะไม่ควรแสวงหาผลกำไรก็ตาม) ส่งผลให้วัดหนึ่งแห่งโดยเฉลี่ยจะมีทรัพย์สิน (Asset) ประมาณ 9,316,930 บาท (และแน่นอนว่ามูลค่าดังกล่าวย่อมแตกต่างกันมากระหว่างวัดที่มีขนาดใหญ่ในเมืองกับวัดขนาดเล็กในชนบท)

ในทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ได้อธิบายถึงการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นแนวคิดทางด้านเศรษฐศาสตร์นี้จึงสามารถนำมาประยุกต์ใช้ถึงแนวทางในการจัดสรรทรัพยากรในวัดให้เกิดได้อย่างมีประสิทธิภาพและช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายทางสังคมได้อย่างไร งานศึกษาวิจัยนี้ได้พยายามหา "ประสิทธิภาพการระดมทุน (Fundraising Efficiency) ของวัดทางพุทธศาสนาของประเทศไทย ซึ่งเป็นงานชิ้นแรกที่ได้มีการใช้กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวเนื่องจากงานศึกษาในต่างประเทศที่มีการทำมาจะเป็นการใช้ตัวแปรขององค์กรไม่แสวงหาผลกำไรประเภทอื่น ๆ โดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ที่มีชื่อว่า Stochastic Frontier Analysis

ในการประมาณการหาค่าประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรเพื่อการระดมทุนของวัดทางพุทธศาสนาในประเทศไทยพบว่า โดยเฉลี่ย (จาก 100 เปอร์เซ็นต์) วัดทางพุทธศาสนาในประเทศไทยยังมียังมีประสิทธิภาพในการระดมทุนที่ยังต่ำเพียงร้อยละ 45 เท่านั้น ซึ่งต่ำกว่าเมื่อเทียบกับองค์กรทางศาสนาในประเทศอื่น ๆ เช่น โบสถ์ทางคริสต์ศาสนา) โดยผลการศึกษาได้ค้นพบปัจจัยที่ส่ง “ผลบวกต่อประสิทธิภาพในการระดมทุนซึ่งได้แก่ ขนาดของวัด, ความเก่าแก่ของวัด, การจ้างแรงงาน, กิจกรรมที่วัดทำในการระดมทุน, และกิจกรรมทางสังคมของวัด โดยถ้าวัดมีปัจจัยดังกล่าวเพิ่มขึ้น วัดเหล่านั้นก็จะมีความสามารถในการระดมทุนเข้าวัดได้มากขึ้น

งานศึกษายังพบว่า การใช้อินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์ภายในวัดยังส่ง “ผลบวก” ต่อประสิทธิภาพในการระดมทุนของวัดด้วยเช่นกัน ซึ่งสะท้อนถึงแนวทางการทำการตลาดของวัดในการแสวงหารายได้จากการใช้สื่อดิจิทัลในยุค 4.0 นี้ ซึ่งเราจะเห็นได้จากหลายวัดในปัจจุบันที่มีตั้งแต่การมีเว็บไซต์ การใช้ระบบอินเทอร์เน็ต จนถึงการใช้ระบบ Prompt Pay เพื่อความสะดวกในการโอนเงินเพื่อทำบุญกับวัดได้โดยตรง

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบว่า "เงินอุดหนุนจากภาครัฐ" กลับส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการระดมทุน (หรือภาษาทางเศรษฐศาสตร์เรียกว่า Crowding-Out Effect) ซึ่งแสดงว่าวัดที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลจะพึ่งพาเงินบริจาคลดลง หรืออีกทางหนึ่งก็คือเงินอุดหนุนที่รัฐบาลให้กับวัดยังคงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อลดโอกาสของวัดในการแสวงหาประโยชน์จากกลยุทธ์ "พุทธพาณิชย์" ลงได้ โดยเฉพาะสำหรับวัดขนาดเล็กในเขตชนบท

“วัดแต่ละแห่งมีรายได้มากกว่ารายจ่าย (หรือมีกำไร) ประมาณ 423,154 บาท (ถึงแม้ว่าจะไม่ควรแสวงหาผลกำไรก็ตาม)”

คุยกับอาจารย์เมธี

เรื่อง

“รัฐบาลประยุทธ์ใหม่ : จุดเปลี่ยนประเทศไทย?”

โดย ศาสตราจารย์ ดร.เมธี ครองแก้ว

เมื่อปลายปี 2561 ที่ผ่านมา ผู้เขียนได้รับมอบหมายจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยหรือ สกว. ให้เขียนบทความสั้นๆ ที่สะท้อนถึงองค์ความรู้ที่สำคัญเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมไทยที่ได้สั่งสมมาในฐานะเมธีวิจัยอาวุโสของ สกว. ผู้เขียนจึงใช้เวลาหลายเดือน นั่งไตร่ตรองย้อนกลับไปถึงสมัยเมื่อเรียนจบใหม่ๆ และเริ่มทำงานเป็นนักเศรษฐศาสตร์ จนถึงปัจจุบัน รวมทั้งหมดเป็นเวลากว่า 50 ปี ก็พอจะเห็นภาพความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจไทยในช่วงเวลาหลายทศวรรษดังกล่าวจนสามารถระบุได้ด้วยใจระดับหนึ่งว่าการพัฒนาเศรษฐกิจไทยในยุคปัจจุบัน หรือเศรษฐกิจยุคใหม่ เริ่มต้นเมื่อ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ปฏิวัติเมื่อปี 2500 และรับเอารายงานของธนาคารโลกเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาโดยมีการวางแผนเมื่อปี 2501 ในช่วง 20 ปีหลังจากนั้น ประเทศไทยจัดว่าอยู่ในช่วงของวัฏจักรการทะยานสู่การพัฒนา (Take-Off Cycle) ไปจนถึงต้นปี 2523 ซึ่งเป็นช่วงของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นจุดเริ่มต้นของวัฏจักรใหม่ จนถึงจุดการขยายตัวสูงสุดเมื่อปี 2540 เมื่อเกิดภาวะฟองสบู่แตกและเกิดวิกฤตทางการเงินและเศรษฐกิจขึ้นอีก 3-4 ปีต่อจากนั้น วัฏจักรช่วงที่ 3 เกิดขึ้นพร้อมกับการเข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรีของ ดร.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งดูเหมือนว่าจะเป็นวัฏจักรใหม่แห่งความรุ่งเรือง แต่กลับกลายเป็นจุดเริ่มต้นของวัฏจักรแห่งความเสื่อม เพราะวิธีการทำงานของทักษิณ นำมาซึ่งความขัดแย้ง และแตกแยกอย่างรุนแรงในสังคมไทย และการต่อสู้พาดพิงกันในทางการเมืองทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจต้องหยุดชะงักลงจนประเทศไทยกลายเป็น “คนป่วยคนใหม่แห่งเอเชีย” ในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ผู้เขียนได้จับบทความที่ว่านี้ในช่วงก่อนการเลือกตั้ง เมื่อต้นปี 2562 โดยฝากความหวังไว้ว่าการเลือกตั้งในเดือน มี ค. นี้จะเป็นจุดสิ้นสุดแห่งวัฏจักรของความเสื่อมทรม และเป็นจุดเริ่มต้นของวัฏจักรใหม่ โดยตัวละครหรือผู้นำคนใหม่ที่ไม่ใช่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

ผู้อ่านที่สนใจรายละเอียดเกี่ยวกับ 3 วัฏจักร แห่งการพัฒนาของไทยในมุมมองของผู้เขียน คงต้องไปอ่านบทความนี้ในหนังสือชื่อ Think ซึ่ง สกว. มอบให้สำนักพิมพ์คมบางเป็นผู้จัดพิมพ์ แต่ในบทความสั้นๆ บทนี้ ผู้เขียนต้องการเพียงแต่จะต่อยอดบทความของ สกว. โดยการตั้งคำถามว่ารัฐบาลใหม่ของ พลเอกประยุทธ์ ซึ่งจะเริ่มทำงานภายหลังการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาในปลายเดือน กค 2562 จะเป็นจุดสิ้นสุดของวัฏจักรแห่งความเสื่อมทรมที่เริ่มมาตั้งแต่ปี 2544 และเป็นจุดเริ่มต้นของวัฏจักรใหม่ของความสดใสเฟื่องฟู หรือว่าจะเป็นจุดเริ่มต้นของความเสื่อมโทรมต่อไปกันแน่

การวิเคราะห์ภาพความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ (scenario) ต่อจากนี้ทำได้ไม่ยากนัก โดยขอให้เราเปรียบเทียบรัฐบาลประยุทธ์เก่า และรัฐบาลประยุทธ์ใหม่ ว่ารัฐบาลทั้ง 2 ชุดนี้ ชุดไหนจะทำได้หรือไม่ได้ มากกว่ากัน ความแตกต่างที่สำคัญระหว่างรัฐบาลประยุทธ์เก่ากับประยุทธ์ใหม่ คือความชอบธรรมทางการเมือง (legitimacy) ของรัฐบาลโดยเฉพาะในสายตาของประชาคมโลก (ตะวันตก) ถึงแม้พลเอกประยุทธ์(เก่า) จะมีอำนาจเบ็ดเสร็จอยู่ในมือ และสามารถเลือกคนเข้ามา

บริหารประเทศได้ตามใจชอบ แต่ก็ไม่สามารถทำอะไรได้ดังใจ เพราะต้องคอยเกรงใจเสียงสะท้อนจากประชาคมโลก จะสังเกตเห็นว่า ในช่วง 2-3 ปีแรกของประยุทธ์เก่า มีแต่การต้องคอยแก้ตัวว่าต้องเข้ามายุติอำนาจเพราะความจำเป็น เพื่อให้เกิดความสงบ ไม่มีการนองเลือด เป็นไปได้ไหมว่าความพะว้าพะวังนี้เองทำให้ประยุทธ์เก่าทำอะไรในเชิงพลิกแผ่นดินไม่ได้มากนัก เพราะฉะนั้นจึงถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่ามีอำนาจเบ็ดเสร็จอยู่ในมือถึง 5 ปี ทำไมจึงทำได้แค่นี้เอง?

“การต่อสู้พาดพิงกันทางการเมืองทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจต้องหยุดชะงักลงจนประเทศไทยกลายเป็น “คนป่วยคนใหม่แห่งเอเชีย” ในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา”

เมื่อเทียบกับรัฐบาลประยุทธ์ใหม่แล้ว ความชอบธรรมทางการเมืองมีสูงกว่ามาก จะเรียกว่าเต็มร้อยเลยก็ได้ แต่ตามโครงสร้างประชาธิปไตยที่ใช้เสียงจากการเลือกตั้งเป็นตัวกำหนดว่าใครจะได้รับการแต่งตั้งเข้ามาบริหารประเทศ เป็นรัฐมนตรี และข้าราชการการเมืองในจุดต่างๆ จะเห็นได้ว่า พลเอกประยุทธ์ต้องตกอยู่ในภาวะจำยอม ถึงแม้ว่าจะได้คนสนิทอยู่ตำแหน่งสำคัญเดิมต่อไปได้ถึง 4-5 คน แต่รัฐมนตรีส่วนใหญ่ก็ล้วนแต่มีวาระของตน (หรือของพรรค) อยู่ทั้งสิ้น ไม่แต่เพียงพลเอกประยุทธ์ ต้องยอมรับ รบม ที่เคยถูกลงโทษทางอาญามาแล้ว หรือถูกไต่สวนการทุจริตในเรื่องต่างๆ หลายต่อหลายคน แม้แต่การเปลี่ยนตัวประเภท “พี่ไม่ได้ก็ให้น้องเป็น” ก็ยังต้องยอมรับ โอกาสที่จะทำงานอย่างมีเอกภาพและความเด็ดขาด จึงเป็นเรื่องที่ยากกว่าเดิมมาก

ความเป็นเอกภาพของรัฐบาลผสมและคุณภาพของรัฐมนตรีก็ส่วนหนึ่ง ซึ่งก็นับว่าหนักหนาสาหัสสำหรับการบริหารประเทศในอีก 4 ปีข้างหน้า แต่แล้ว ก็ยังมีเรื่องของพรรคฝ่ายค้านที่มีขนาดสูสีทัดเทียมกันอีก ยิ่งทำให้รัฐบาลประยุทธ์ใหม่ทำงานได้ยากขึ้นอีก เป็นที่แน่ใจได้เลยว่าการออกกฎหมายใหม่ๆ (ซึ่งถึงแม้จะเป็นหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ แต่ก็เกี่ยวกับรัฐบาลที่เป็นฝ่ายบริหารด้วย เพราะถ้าไม่มีกฎหมายที่จำเป็นหรือต้องการก็อาจจะทำงานไม่ได้) ก็คงจะเกิดขึ้นยากเพราะรัฐบาลคงไม่อยากจะเสี่ยงกับการแพ้เสียงในสภาที่อาจต้องทำให้ลาออก เพราะฉะนั้น การทำงานของรัฐบาลคงเป็นประเภทแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไปวันๆ โอกาสที่จะทำอะไรใหญ่โตที่ต้องใช้กฎหมายรองรับ คงไม่ค่อยมี

น่าเสียดายว่า สภาพการณ์เช่นนี้จะไม่เกิดขึ้นเลยหากพลเอกประยุทธ์ ตัดสินใจแต่ต้นว่าจะเข้ามาจัดระเบียบทางการเมืองใหม่เท่านั้น แล้วผันตัวเองออกจากการเมืองโดยทันที โดยไม่ต้องกังวลว่าหากตัวเองไม่อยู่ต่อแล้ว สิ่งที่ทำมาแล้วทั้งหมดจะหายไป ผู้เขียนเชื่อว่า หากพลเอกประยุทธ์ ซึ่งเป็นคนตรงไปตรงมาและมีความซื่อสัตย์สุจริต ใช้อำนาจที่มีอยู่อย่างจริงจัง โดยไม่ติดกับดักแห่งอำนาจ และไม่ยึดติดที่จะหาเสียงจากมวลชนเพื่อจะอยู่ในอำนาจต่อไปภายใน 2 ถึง 3 ปีแรก สภาพการณ์และสถานการณ์ทางการเมืองจะแตกต่างจากปัจจุบันมาก แน่นนอนว่าใน 2-3 ปีที่ว่านี้ ถ้าวางหรือปรับปรุงระบกกฏหมายและกระบวนการยุติธรรมให้สามารถรักษาความเป็นระเบียบและการแก้ไขความขัดแย้งทางการเมืองได้อย่างเฉียบขาด ก็เชื่อได้ว่า เมื่ออำนาจทางทหารยุติลง การเมืองไทยก็จะไม่กลับไปสู่การต่อสู้บนท้องถนนเหมือนเดิมอีก

“เหตุการณ์ทางการเมืองไทยในอนาคตภายใต้พลเอกประยุทธ์ หน้าตาจะเป็นอย่างไร?”

แต่ในเมื่อ พลเอกประยุทธ์ ตัดสินใจมาอยู่ ณ จุดนี้ในเวลานี้แล้ว อะไรจะเกิดขึ้นต่อไป? ถ้ารัฐบาลประยุทธ์ใหม่ไม่สามารถตัดทอนผลของปัญหาและความล้มเหลวจากการบริหาร และแรงกระแทกจากฝ่ายค้านและสังคมรอบข้างได้ ก็พอจะพูดได้ว่ารัฐบาลประยุทธ์ใหม่ เป็นจุดสิ้นสุดของวัฏจักรอุบาทว์ ที่เริ่มมาตั้งแต่ปี 2544 และรัฐบาลใหม่ที่จะเข้ามาอาจจะเริ่มต้นวัฏจักรใหม่ที่ดีกว่านี้ได้ แต่ถ้ารัฐบาลประยุทธ์ สามารถดำรงอยู่ได้จนครบวาระ 4 ปี ก็น่าจะเกิดเหตุการณ์หนึ่งในสองเหตุการณ์นี้คือ วัฏจักรใหม่ภายใต้พลเอกประยุทธ์ ผู้ที่จะกลายมาเป็นนายกรัฐมนตรีที่อยู่ในตำแหน่งนานที่สุดในประวัติศาสตร์ของประเทศไทยที่จะสร้างความรุ่งเรือง และเปลี่ยนประเทศไทยให้ดีขึ้นกว่าเดิม หรือก็ไม่เกิดปรากฏการณ์ตรงกันข้ามคือ เกิดความตกต่ำต่อเนื่องไปอีก 20 ปี

เมื่อถึงตอนนี้ ผู้อ่านคงต้องพิจารณาตัดสินใจเอาเองแล้วว่า เหตุการณ์ทางการเมืองไทยในอนาคตภายใต้พลเอกประยุทธ์ หน้าตาจะเป็นอย่างไร (24/07/62)

บทสัมภาษณ์อาจารย์

“ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ อภินันท์มกุล”

ทำไมอาจารย์เลือกเรียนด้านเศรษฐศาสตร์

ตอนปริญญาตรีจบรัฐศาสตร ธรรมศาสตร์ สมัยนั้นมีวิชาบังคับสำหรับเด็กปี 1 ต้องเรียนหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น เรียนแล้วรู้สึกชอบเพราะปกติชอบคณิตศาสตร์อยู่แล้ว เศรษฐศาสตร์ใช้เครื่องมือทางด้านคณิตศาสตร์มาช่วยอธิบายเยอะ ก็เลยเลือกเรียนต่อปริญญาโทและปริญญาเอกทางด้านนี้

เศรษฐศาสตร์มีประโยชน์อะไรในความคิดของอาจารย์

มีความสำคัญในทุกระดับทั้งส่วนบุคคล บริษัท องค์กร และการพัฒนาประเทศ สำคัญสำหรับทุกภาคส่วนเพราะเศรษฐศาสตร์สอนเรื่องการใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ ถ้าหากคุณทำธุรกิจแล้วจัดสรรทรัพยากรไม่เหมาะสม เช่น วางคนไม่ถูกกับตำแหน่งงาน ย่อมกระทบต่อกำไรของธุรกิจประเทศก็ทำนองเดียวกัน ถ้ารัฐบาลจัดสรรงบประมาณไม่เป็น ดำเนินนโยบายผิดพลาดย่อมเกิดผลเสียหายต่อประชาชน และประเทศชาติแน่นอน ถ้าไม่มีหลักการเศรษฐศาสตร์

อาจารย์สนใจงานวิจัยสาขาไหนเพราะอะไร

สนใจศึกษาวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ การกินดีอยู่ดี หลักประกันสุขภาพ หลักประกันรายได้ หรือสวัสดิการสังคมอื่นๆ วิเคราะห์ว่านโยบายสาธารณะต่างๆ ทำให้คนไทยมีความเป็นอยู่ดีขึ้นจริงหรือเปล่า หรือดีขึ้นเฉพาะคนที่เข้าถึงสวัสดิการเท่านั้น ส่วนคนที่เข้าไม่ถึงจะแย่ลงไหม สวัสดิการสังคมทำให้ความเหลื่อมล้ำมากขึ้นหรือน้อยลง และส่วนที่ 2 ที่สนใจตอนนี้คือการที่รัฐบาลส่งเสริมอุตสาหกรรม Hi-Tech ประเทศไทยต้องมีการเตรียมพร้อมและการพัฒนาเทคโนโลยีในบ้านเราอย่างไร

ในอนาคตอาจารย์อยากทำงานวิจัยเกี่ยวกับอะไร

ตอนนี้ประเทศไทยและเศรษฐกิจโลกกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เราได้รับผลกระทบจาก Digital Technology ซึ่งกระทบทุกภาคส่วนทั้งครัวเรือน ธุรกิจ และรัฐบาล

ระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนไปเป็น platform economy มากขึ้น อยากศึกษาผลของเรื่องนี้ต่อระบบการศึกษา เพื่อปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอนให้ทันการเปลี่ยนแปลง

อาจารย์มีเป้าหมายในชีวิตของตัวเองอย่างไรบ้าง

อาจารย์ใกล้เกษียณแล้ว ก็คิดว่าคนเราที่สำคัญก็คือเรื่องสุขภาพ ต้องรู้จักดูแลสุขภาพ ความพึงพอใจในชีวิต มี work life balance เป้าหมายชีวิตคือ ให้ตัวเองและครอบครัวมีความสุข สุขภาพแข็งแรง

อยากฝากอะไรกับศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันในด้านเศรษฐศาสตร์

ปัจจุบันโลกเปลี่ยนแปลงเร็ว คนรุ่นใหม่ต้องเรียนรู้ไม่สิ้นสุด สิ่งที่สำคัญมากอีกอย่างคือต้องพยายามสร้างเครือข่ายที่สามารถจับต้องได้ ไม่เฉพาะในสังคมออนไลน์ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัว เพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมชั้นเพราะอาจมีประโยชน์ในการทำธุรกิจ หรือการประกอบอาชีพในอนาคต ดังนั้นอาจารย์ก็หวังว่าเมื่อนักศึกษาจบไปแล้ว จะยังคง keep connection กับนิดาและกับเพื่อนๆ ในรุ่นด้วย

บทวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ

วันอังคารที่ 16 กรกฎาคม 2562

‘ต่อสู้ความเหลื่อมด้วยการกระจายความเจริญ’

โดย ผศ.ดร.สันติ ชัยศรีสวัสดิ์สุข

วันอังคารที่ 23 กรกฎาคม 2562

‘นโยบายปรับขึ้นค่าจ้าง (จากฝ่ายการเมือง)’

โดย ศ.ดร.พิริยะ ผลพิรุฬห์

อ่านต่อ : <https://web.facebook.com/CDESINIDA>

ข่าวประชาสัมพันธ์

ศูนย์ศึกษาพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (CDES) จัดโครงการฝึกอบรมเรื่อง พัฒนาทักษะเพื่อความพร้อมในศตวรรษที่ 21 หัวข้อ “การคิดเชิงสร้างสรรค์” วันที่ 20-21 กรกฎาคม 2562 เวลา 09.00 - 16.00 น. ณ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ศูนย์ศึกษาพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (CDES) จัดโครงการฝึกอบรมเรื่อง พัฒนาทักษะเพื่อความพร้อมในศตวรรษที่ 21 หัวข้อ “การคิดเชิงวิเคราะห์” วันที่ 27-28 กรกฎาคม 2562 เวลา 09.00 - 16.00 น. ณ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

- ประกาศรับสมัครนักศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ ภาคพิเศษ ประจำปี 1/2562
 - กรณีสอบสัมภาษณ์ : ครั้งที่ 4/62 รับสมัครตั้งแต่วันที่ – 30 สิงหาคม พ.ศ.2562
 - กรณีสอบสัมภาษณ์ : ครั้งที่ 5/62 รับสมัครตั้งแต่วันที่ 2 กันยายน – 4 ตุลาคม พ.ศ.2562
 - กรณีสอบสัมภาษณ์ : ครั้งที่ 6/62 รับสมัครตั้งแต่วันที่ 7 ตุลาคม – 12 พฤศจิกายน พ.ศ.2562
 - กรณีสอบข้อเขียน : ครั้งที่ 2/62 รับสมัครตั้งแต่วันที่ – 25 พฤศจิกายน พ.ศ.2562

ช่องทางการติดต่อ

ศาสตราจารย์ ดร.พิริยะ ผลพิรุฬห์
ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาพัฒนาเศรษฐกิจ
คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
118 ถ.เสรีไทย แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทรศัพท์ 0-2727-3644 โทรสาร 0-2377-9790
E-mail: cdes.nida@gmail.com

